nakse ka se raud, mis essimessest ahjust mahha lasti, ühhe teise tulleasseme peäle, ühhe otsaga, mis hakkab sullama. Saab ta tümmaks, siis pañnakse üks tolline raud lat, pu warrega tagga, temma sisse, ja keratakse ühtepuhko ümber. Se raud, mis sullab, wiñnab ennast nüüd selle latti ümber, ja lähhäb se läbbi weel sitkemaks ja puhtamaks. Allasi peäl ta-utakse temmast wähhemad lattid, mis siis ka müakse, ja keigeennamiste penema ja parrema raua tö tarwis prugitakse.

Sest rauast, mis essimessest ahjust mahhalastakse, walmistakse ka plekki, musta ja walget, ja sest rauast, mis se keige sitkem ja puhtam on, tehhakse raud trati, kust siis jälle keiksuggused nöälad ömblus-noälad, junkst-noälad, wörgo-nöälad, sukka-wardad, linna-harjad, aasad ja hagid, ja muud asjad walmistakse.

Tär-

Tärras, mis rauast tehhakse on kowwem ja ennam abras, kui raud, sullab hölpsaminne, ja ei rooste hakkab ni ussinaste temma peäle. Temmast tehhakse keiksuggused kallid ja illusad asjad ja riistad. Kui kiwwiga temma wasto lüakse, siis temma añnab tuld. Rauast ja tärrasest walmistakse ka rohto, mis mitmes haigusses arstid prukiwad, ja mis ihho terwist kiñnitab.

4.

Heeringitest.

Heringid ei püta ei meie merrede egga jöggede sees, siiski tuñneb sedda kalla iggaüks, ja ka meie maal prugitakse tedda rohkeste. Neid on nimmetamatta paljo lodud, ja sest et innimessed neid on moistnud wisi pärrast solata, on nemmad kül mao polest iggal aial armsad ja sündsawad, kül ta terwise polest head. Rikkad ja waesed söwad neid

hea

Eesti-Ma-Rahwa Kalender 1800, lk. 27